

Svatojánek

ZÁŘÍ-PROSINEC
2011

Informační zpravodaj obecního úřadu Svatý Jan pod Skalou a Svatojánské společnosti

Ohlédnutí za uplynulým rokem

Vážení spoluobčané,

čas Vánoc a příchodu nového roku je obdobím, kdy se každý z nás ohlíží za uplynulým rokem a hodnotí, co se mu povedlo, co méně, do jaké míry mu byl osud nakloněn a jak se vypořádal se zkouškami, které jsou neodmyslitelnou součástí našeho každodenního života. Zároveň je toto období časem očekávání věcí budoucích. Dovolte mi, abych se o podobné ohlédnutí pokusil v širší rovině, v rovině života v naší malebné obci.

Myslím, že končící rok 2011 byl pro naši obec rokem příznivým, ve kterém převládaly výrazně věci pozitivní. I přes to, že samotný rok začal pro nás velmi nepříjemnou událostí - rozvodněním potoka Kačák, které se nejvíce dotklo obyvatel Sedlce a nahnalo vrásky do čela i občanům žijícím ve Svatém Janu. Tato událost ale ukázala na lepší stránku věci, totiž že jsme se mohli spolehnout na pomoc souseda sousedovi a na výraznou pomoc našich znovu obnovených dobrovolných hasičů, kteří byli po dobu povodně v pohotovosti, několikrát zasahovali a podíleli se na likvidaci následků povodně.

Na jaře byly zahájeny další stavební práce na vodovodu v Sedlci – výstavba objektu úpravný vody, který díky zkušenostem z povodní byl postaven o cca 80 cm výše než bylo původně plánováno, aby nedošlo k ohrožení zdroje pitné vody. Ve Svatém Janu byla dokončena odstavná plocha pro automobily na okraji obce směrem na Hostím. Zde jsme se potýkali s problémem špatně fungujícího odvodnění pozemku, které jsme nakonec zprovoznili a vyřešili vlastními silami, abychom minimalizovali výdaje z rozpočtu obce. Parkoviště je celoročně k dispozici a bylo by dobré, aby bylo využíváno nejen při nárazovém přílivu turistů a návštěvníků koncertů, ale i návštěvníky vyšší odborné školy pedagogické zejména v době seminářů pro dálkově studující. V tomto směru apeluji na vedení školy, aby poučilo své návštěvníky o této možnosti a parkování před klášterem a v centru obce zamezilo. Vyhneme se tak problémům spojeným s obsazováním vyhrazených míst před obecním úřadem, parkování na mostě!!! a travnatých plochách v obci a následným zásahům policie ČR z důvodu neprůjezdnosti komunikace pro autobusovou dopravu. Jsem přesvědčen, že Svatojánská kolej – instituce zaměřená na ekologii - vysvětlí svým studentům, že mohou komplikacím a ničení zelených ploch snadno zabránit. Jen bude nutno ujit pár kroků navíc...

V letních měsících proběhla rekonstrukce vedení nízkého napětí v dolní části Svatého Jana od domu č.p. 7 po trafostanici u hřbitova. Součástí rekonstrukce byla i výměna transformátoru za nový s větším výkonem a odstranění sloupů, na kterých bylo umístěno původní vedení. To zapříčinilo definitivní konec provozu kabelové televize ve Svatém Janu a také konec fungování veřejného osvětlení, které muselo být současně rekonstruováno. Tato rekonstrukce byla „strašákem“ pro obec po technické i finanční stránce, protože představovala částku cca 0,5 miliónu Kč a obec, přestože opakovaně žádala o dotaci na rekonstrukci, byla nakonec nucena financovat tuto akci plně ze svých zdrojů.

Loňská zima napáchala škody na domě č.p. 6 s hotelem a obecními byty. Byla provedena oprava střechy, na jaře příštího roku dojde k opravě římsy a odpadlé omítky. Během roku byla provedena údržba veřejné zeleně a prořez náletových dřevin v okolí hřbitova, cesty vedoucí k amfiteátru, v okolí kláštera, v Sedlci a na příjezdové komunikaci na Záhrabskou. Tyto práce byly provedeny díky tomu, že obec mohla vytvořit pracovní místo pro výkon veřejně prospěšných prací a zaměstnat na tyto práce místního občana. Vyplácené mzdové prostředky obci v plné výši zpětně hradí stát a Evropská unie.

V závěru roku byla dokončena stavba vodovodu a úpravný vody v Sedlci. V polovině prosince byla stavba zkolaudována a od nového roku mohou občané Sedlce požádat o připojení se na vodovodní řad a o odběr vody. Na vodovod nám přispěl Středočeský kraj částkou 1,115 miliónu Kč (500 tisíc v roce 2010, 615 tisíc letos). Ministerstvo zemědělství přispělo částkou 3,346 miliónu Kč. Zbytek financovala obec. Celková cena vodovodu činí 6 miliónů korun.

V roce 2011 byly provedeny i menší stavby - dřevěný přístřešek pro Tatru-cisternu sboru dobrovolných hasičů. I hřbitov se dočkal malé úpravy komunikace u vchodové brány. Štěrkový povrch byl nahrazen zámkovou dlažbou.

Před několika dny byla dokončena rekonstrukce interiéru kostela, kterou bylo završeno několikaleté úsilí o záchranu této památky a které předcházelo statické zajištění kostela. Jedná se o stavebně, technologicky i finančně náročnou mnohamiliónovou rekonstrukci. I když obec tuto generální opravu nefinancovala a neorganizovala, myslím, že je oprávněna být pyšná. Jedná se o zachráněnou, velmi významnou kulturní památku ve Středočeském kraji na území obce, která potěší nejen věřící, ale i návštěvníky bez vyznání.

Kromě těchto vyjmenovaných akcí jsem rád, že proběhly i akce společenské – den matek, den dětí, svatojánská pouť, oslava uplynutí 100 let od založení sboru dobrovolných hasičů, tradiční koncerty, oslava 20 let od znovuosamostatnění obce a oslava 20 let od založení Svatojánské společnosti.

Dobrym znamením pro obec je také to, že během roku 2011 se přihlásilo k trvalému pobytu v obci 11 nových občanů a v nedávné době se narodil nový občanek. Dává nám to naději, že v naší obci budou zastoupeny všechny generace a bude tedy dostatek rukou, potřebných pro další rozvoj obce. Jen pro srovnání – k 1. lednu 2000 bylo k trvalému pobytu v obci přihlášeno 96 občanů. K 20. prosinci 2011 je to již 166 občanů, z toho 7 občanů jiné národnosti, než české. V letošním roce jsme zaznamenali také, bohužel, ztrátu, kterou nám způsobil svým odchodem na věčnost pan Ing. Václav Šalda. Pro mě osobně – a věřím, že i pro většinu našich občanů – člověk, který pro rozvoj naší obce vykonal mnoho - ať už ve funkci místostarosty obce nebo jako člen Svatojánské společnosti. Nebál se přiložit ruku k dílu a svým vystupováním působil jako tmelící prvek s cílem dosáhnout dohody, když tomu bylo zapotřebí.

Oceňuji také to, že obecní zastupitelstvo je za rok své činnosti nepřetržitě stabilní, což si vysvětluji tak, že žádný z členů zastupitelstva se nestal členem jen pro to, aby naplnil své soukromé zájmy, ale že mu jde o zájmy obecné. Tato věc není samozřejmostí, řada obcí je zmítána rozpory uvnitř zastupitelstva, rezignacemi na tyto funkce, což tyto obce oslabuje v jejich činnosti. Jsem rád, že u nás tomu tak po dlouhá léta není.

Nový rok 2012 (a pravděpodobně i rok 2013) bude pro naši obec ve znamení stagnace a nelze tedy očekávat žádnou investiční výstavbu a mohutný rozvoj – spíše naopak. Obec bude mít zvýšené běžné výdaje na chod obce a výdaje na menší opravy stávajícího majetku obce. Je to způsobeno třemi faktory – evropským poklesem růstu ekonomiky, možná i předpovídanou recesí, která se negativně „podepíše“ i na rozpočtu České republiky. Zákonitě se tato věc projeví i na obecních rozpočtech. Druhým faktorem je to, že obec v uplynulých dvou letech investovala hodně prostředků na pořízení vodovodu v Sedlci a rekonstrukci veřejného osvětlení. I plynofikace obce, která proběhla v roce 2005, má co říci do výdajové stránky rozpočtu v podobě splátek úvěru, bez kterého by se se stavbou plynovodu nedalo začít. Naštěstí se rychle přibližuje doba, kdy bude úvěr zcela splacen. Třetím faktorem je to, že obec nabízí svým občanům více služeb, které musí dotovat, aby mohly být poskytovány. Příkladem je svoz a likvidace odpadů, jehož cena se každým rokem zvyšuje a obec od roku 2006 poplatek „za odpad“ nezvyšovala. K vaší informaci uvádím, že v roce 2012 bude jedno vysypání popelnice stát obec 65 Kč, proto chci poprosit, aby nedocházelo k přistavování popelnic ke svozu, pokud budou poloprázdné. Druhým příkladem je pořízení vodovodu. Občané Sedlce mají od roku 2012 k dispozici službu dodávky pitné vody, jejíž parametry jsou srovnatelné s Dobrou vodou v PET lahvích. Příští rok předpokládáme výdaje na provoz vodovodu ve výši 110 tisíc korun, a to i v případě, že z vodovodu nebude odebrán ani kubík vody spotřebitelem. Třetím příkladem je fungování našeho sboru dobrovolných hasičů (SDH) – služba pro občany vítaná a jistě potřebná. Přestože se jedná o práci skutečně dobrovolnou a odměna za ni je symbolická, obec musí počítat s výdaji na zabezpečení chodu jednotky SDH, pokud chce její působení zachovat – na výstroj, pohonné hmoty, povinná školení atd. Jinými slovy – čím více služeb obec poskytuje, tím menší prostor má pro akce investičního charakteru.

Vážení spoluobčané, byl bych nerad, abyste z mých úvah nabyli dojmu, že rok 2012 bude pro naši obec a tedy pro každého z nás tragédií. Vůbec ne. Potřeby našich obyvatel budeme schopni zajišťovat i nadále v rozsahu, na jaký jsme zvyklí. Jenom za námi nebude „nic“ vidět, nic nového nevznikne. Má to svůj důvod – nemůžeme více zadlužovat obec, spíše se musíme dluhů zbavovat, a to se také děje. Musíme také nechat obecní rozpočet „nadechnout“ a vzpamatovat se z velkých vydání. Rozpočet na příští rok byl zastupitelstvem schválen jako vyrovnaný. Pro rok 2013 mám přání, abychom mohli sestavit rozpočet přebytkový, čímž by došlo k navýšení finančního majetku, bez kterého se nelze hnout z místa.

Dovolte, abych závěrem poděkoval všem institucím a spolkům, které obci byly ku prospěchu, abych poděkoval vám občanům, ať už zde trvale žijícím nebo těm, kteří zde mají svá rekreační obydlí a kteří se v naší obci cítí jako doma, za ochotu spolupracovat s námi na rozvoji obce tak, jak možnosti dovolily. Obecní zastupitelstva v obcích našeho typu a rozsahu nemohou bez vaší pomoci rozvoj obcí uskutečňovat. Do nového roku 2012 přeji nám všem, abychom ve zdraví a bez úhony přečkali všechny nesnáze, které se nám postaví do cesty, abychom si mohli užívat rodinné pohody a v naší společnosti tolik chybějící přiměřené vzájemné úcty a tolerance jednoho k druhému po celý rok, nejen o Vánocích, kdy nám to lépe a snadněji jde...

Pavel Vokál – starosta obce

program obnovy obce

Informace pro budoucí odběratele vody z obecního vodovodu

Vzhledem k tomu, že kolaudace vodovodu proběhla bez problémů a komplikací, je vodovodní síť uvedena do provozu. Správu vodovodu obec svěřila společnosti Vodovody a kanalizace, a.s. Beroun. Nyní je potřeba vodu v potrubí rozehýbat, což je úkolem budoucích odběratelů vody. Postup pro zahájení odběru vody bude následující:

1. **Kontaktovat pracovníka Vodovodů a kanalizací pana Lutzbauera** na tel. čísle 602 484 924, popřípadě na pevné lince 311 747 125. S tímto pracovníkem dohodnete podrobnosti.
2. **Vyplnit přihlášku odběratele a objednávku realizace připojení – obyvatelé Sedlce tyto formuláře najdou přiložené v tomto vydání Svatojánu.** Formuláře jsou také k dispozici ke stažení v elektronické formě na internetových stránkách www.vakberoun.cz

Osazení vodoměrné sestavy hradí odběratel, vlastní vodoměr hradí obec.

Rád bych na tomto místě zdůraznil, že stavba vodovodu byla pro obec nejdražší investicí od svého polistopadového vzniku. Obec o této stavbě rozhodla na základě požadavku občanů Sedlce, kteří trpí nedostatkem vody ve vlastních studních nebo mají vodu nekvalitní. Tyto přípojky (včetně pořízení dokumentace) mají hodnotu 360 tisíc korun. V roce 2012 zbývá obci doplatit realizované přípojky částkou 300 tisíc korun. Zájemci o napojení na vodovod přispěli 10 tisíci korunami, což náklady na pořízení přípojky nepokrývá a obec tak každou přípojku zadotovala částkou v průměru 6 tisíc korun. Je to forma bonusu pro ty, kteří se zavázali ke zřízení vodovodní přípojky, popř. odběru vody. Každý další žadatel o zhotovení přípojky bude muset veškeré administrativní a stavební práce zajistit svými silami a na své náklady. Obec „na oplátku“ očekává, že ti zájemci, kteří se zavázali k odběru vody, dodrží svůj slib a zažádají o vodoměr a vodu také začnou odebírat. Už nyní je zcela jisté, že obec, aby předešla neúměrným cenám vodného, bude muset dotovat i provoz vodovodu. Pro rok 2012 bude předpokládaná cena vodného cca 50 Kč za kubík, včetně DPH. Vodné bude fakturováno a vybíráno společností Vodovody a kanalizace, a.s. Beroun, která obci platby převede na účet. Toto vodné pomůže obci při hrazení nákladů spojených s provozem vodovodu. Čím více bude spotřebitelů, tím lehčeji obec náklady ponese, protože se o ně vzájemně podělíme. Naopak při velmi malém odběru bude dotace obcí maximální a zatíží obecní rozpočet. Jestliže by tento stav přetrvával déle než jeden rok, bude obec přinucena omezit výdaje na jiné potřebné a plánované akce, protože provoz vodovodu se zastavit nedá. V části Sedlec se jedná např. o opravu místních komunikací, která je dlouholetým trápením obyvatel Sedlce. Na závěr malá technická poznámka - pro odečet vodoměrů nebude nutná přítomnost odběratele na místě, což je výhodné zejména pro chalupáře, kteří se v Sedlci převážnou část roku nezdržují. Vodoměrné sestavy budou vybaveny zařízením, umožňujícím odečet na dálku z místní komunikace. (PV)

Vánoční koncert

Den před Štědrým dnem, se již po devatenácté konal tradiční Vánoční koncert. Ještě na počátku prosince však nebylo vůbec jisté, zda budou letošní práce v kostele dokončeny a zda se bude moci koncert uskutečnit. Svatojánské Vánoční koncerty se staly událostí, na niž se sjíždějí lidé zdaleka široka. Účinkoval, jako obvykle, berounský pěvecký sbor Slavoš a orchestr Vysoké školy ekonomické z Prahy, který vedl pan Haig Utidian. Protože se kostel ještě před začátkem koncertu zcela zaplnil, museli pořadatelé část posluchačů přesměrovat na kůr. Koncert byl jako tradičně velmi zdařilý a lidé odcházeli příjemně naladěni do nadcházejících svátků. Většina lidí přijíždí na koncert vlastním autem. Ten večer se jich do Svatého Jana sjelo celkem 174. Kdo zná, kolik je ve vesnici parkovacích míst, řekne si, že to není možné, aby tolik aut zaparkovalo na vymezených plochách. Hasičský sbor ze Sv. Jana se dobrovolně ujal organizace parkování. Návštěvníci si pochvalovali, že hasiče bylo krásně vidět, protože měli na uniformách reflexní označení, a že jim hasiči velice dobře ukazovali, kde mohou svoje auto zaparkovat. Tak se hasičům podařil husarský kousek, že všech 174 aut našlo před koncertem svoje místo. Patří jim za to velký dík, jak od organizátorů koncertu (Svatojánská společnost, farnost, obec), tak i od návštěvníků. Nutno dodat, že se tak stalo bylo také díky nově vybudovanému parkovišti při cestě k Hostímu, kam se vešlo 25 aut, a také díky prostoru, který vznikl po zbourání věžeňské zdi. (BŠ)

Vánoční akce letos přilákaly tisíce návštěvníků

Podle četných dotazů veřejnosti se dalo již na začátku prosince předpokládat, že letošní zájem o Vánoční koncert bude velký. Svůj díl na tom měl jak obnovený interiér kostela, tak skutečnost, že byl kostel od června uzavřen a nekonaly se žádné koncerty. Tradiční Vánoční koncert navštívilo přes 400 lidí a téměř stovka účinkujících. Také na štědrý den se konal obvyklý zpěv koled sboru Comodo z Loděnic. Také tento koncert byl velmi hojně navštíven a kostel byl opět zaplněn. Samozřejmostí není ani půlnoční mše, která by zde bez výpomoci Salesiánského kněze Jana nemohla být. Takto se konala, dokonce i s doprovodem varhan. Potěšitelné bylo, že mezi asi padesátkou návštěvníků byla většina obyvatel Sv. Jana pod Skalou. Díky rozšířené propagaci zejména v tisku a informačních centrech je letos mimořádně hojně navštíven i 5. ročník výstavy Medové Vánoce. Návštěvníků je doslova několikanásobně více, než v minulých letech a výstavku si velmi pochvalují. Včelařská výstava je letos rozšířena o historické řemeslnické předměty. (SJS)

Vzpomínkový večer na Mílu Urbana

V sobotu 11. února se v hotelu Obecná škola uskutečnil vzpomínkový večer na našeho milého cestovatele Mílu Urbana. Při společenském posezení se budou promítat filmy z jeho legendární cesty na Aljašku v dobách hluboké totality. Snad se podaří zajistit i účast milých hostů z řad přátel a spolucestovatelů Míly Urbana. K zakoupení zde bude i nové a necenzurované vydání jeho knihy o cestě na Aljašku „Nesmrtelných 12 HP“. Začátek akce je v 18 hodin. Srdečně Vás všechny zveme k příjemnému posezení. (SJS)

Závěr sezony ve skanzenu a Silvestrovské jízdy

V sobotu 29. října se konalo tradiční zakončení již 14. průvodcovské sezony ve skanzenu Solvayovy lomy. K vidění zde nově byla kromě již pro nás tradiční lomové techniky např. unikátní drtička kamene na setrvačnickový pohon, či nově zřízená geologická expozice nerostů Českého krasu. Cestu lomovým vláčkem urychlila a zpestřila i v tento den nově otevřená otočka na konci výjezdové trasy směrem ke Křížku. Jednou z nejatraktivnějších ukázek bylo předvádění dvou starých lomových lanových bagrů, které jsou stále plně funkční a do skanzenu byly zapůjčeny či zakoupeny. Jedná se o obdobné stroje, které jsou zachycené na starých fotografiích z lomu. Na závěr se v odpoledních hodinách konala tradiční „Spanilá jízda“, tedy poslední letošní výjezd všech mašinek a vagonků najednou. Letošní rok se díky mírné zimě také konaly Vánoční jízdy vláčkem. Pro velký úspěch jízd na Štedrý den budou probíhat i jízdy silvestrovské. Odjezdy budou ve 12:00, 13:00 a 14:00, v případě zájmu může proběhnout jízd i více. Při extrémním počasí (metr sněhu, padající trakaře a podobně) budou jízdy zrušeny. (SJS, www.solvayovylomy.cz)

Životní prostředí

V horní části obce byly na soukromém pozemku málo užívané chaty jejími majiteli pokáceny vzrostlé smrky. Po skácení starých smrků před kostelem a v okolí hřbitova se jednalo o poslední přerostlé smrky v obci, které svým vzrůstem bezprostředně ohrožovaly majetek a bezpečí obyvatel. Před 44 lety ničivá vichřice vyvrátila několik mohutných smrků přímo na kapli sv. Maxmiliána. Vznikla tím několikanásobná škoda, jejíž následky jsou s nemalým úsilím odstraňovány dodnes. Od té doby opět v okolí kaple dorostlo několik stromů, které by ji vážně mohly poškodit. Po konzultaci s odborníky budou podniknuty kroky k jejich ořezání či případnému odstranění. (SJS)

Poděkování Svatojáňku

*V tomto čísle Svatojáňku je třeba udělit hned tři poděkování najednou. První poděkování patří panu uměleckému řezbáři **Jiřímu Kobrovi** z Hostíma za obětavou práci a za čas, který po tři roky vedle svých každodenních povinností a za symbolický honorář věnoval zhotovení kopií šesti ukradených andělů na náhrobek sv. Ivana. Děkujeme i za všechny, kteří jsme na nové andělky finančně přispěli.*

*Druhé poděkování právem patří bratrům **Josefu a Bohumilu Ševčíkovi** za největší podíl na úklidových pracích po letošní opravě kostela, kde na náročném úklidu po řemeslnících odpracovali několik dní. Děkujeme i všem dobrovolníkům, kteří pomáhali při úklidu, při stěhování soch a nábytku, zkrátka všem, kteří pomohli přeměnit kostel ze staveniště na důstojné místo, kam přicházejí lidé pro duchovní útěchu a za kulturními zážitky.*

*Třetí a poslední poděkování patří **Svatojáňským hasičům** za pomoc při organizaci dopravy během Vánočního koncertu, kdy bylo ve Svatém Janě zapotřebí nasměrovat a zaparkovat téměř 180 aut. Hasiči se tohoto úkolu ujali zcela dobrovolně a jejich práce byla návštěvníky velmi oceněna. (SJS)*

INFORMACE SVATOJÁNSKÉ SPOLEČNOSTI

Na náhrobku sv. Ivana máme opět všech 12 andílků

Jak si ještě z nedávné doby pamatujeme, do našeho kostela podvkrát násilně vnikli zloději. Pokaždé se terčem útoku stal náhrobek sv. Ivana, ze kterého bylo ukradeno celkem šest barokních andílků. Náhrobek bez nich vypadal velmi smutně, a tak bylo před třemi lety Svatojánskou společností rozhodnuto o vyrobení kopií ukradených andílků. S jistou nabídkou přišel pan řezbář Jiří Kobr z Hostíma. Svatojánská společnost vydala tzv. darovací kartičky, jejichž zakoupením mohli návštěvníci finančně přispět přímo na jejich výrobu. Tímto způsobem bylo získáno přes 50 000 Kč, Zbýlých 100 000 doplatila Svatojánská společnost. Během podzimu již vše nasvědčovalo tomu, že by andílci mohli být ještě letos dokončeni. V listopadu byly dokončeny časově nejnáročnější dřevořezby a mohlo se přikročit ke křídování a zlacení. Během prosince potom byli andílci podle fotografií a podle dochovaných andílků vymalováni. 21. prosince bylo šest nových sošek osazeno na náhrobek sv. Ivana. Kopie andílků byly provedeny podle dochované fotodokumentace a jsou natolik věrné, že se nyní návštěvníci dohadují, který andílek je nový a který je původní. Čtyři andílky jsme měli díky fotografické inventuře z roku 1999 zdokumentované velmi dobře, ale se dvěma, kteří byli ukradeni již před rokem 1999, byl problém. Museli jsme projít stovky starých fotografií z kostela. Na několika z nich byli andílci zachyceni, ale většinou jen v milimetrové velikosti. Přesto se podařilo fotografie zvětšit natolik, že se podle nich daly udělat kopie sošek. Obnovený náhrobek je nyní skutečnou perlou v opraveném interiéru kostela. Protože dokončení andílků nebylo do posledních dnů jisté, stalo se pro návštěvníky Vánočního koncertu milým překvapením. O to větší radost z dokončení máme proto, že letos tomu je přesně 300 let, kdy byl za opata Koterovského náhrobek sv. Ivana postaven a andílky vyzdoben. Krásnější dárek k tomuto výročí jsme si nemohli přát. (SJS)

Kříž před kostelem bude obnoven

Před několika lety byl před kostelem vandalsky zničen litinový misijní křížek i s podstavcem. Z podnětu Svatojánské společnosti byla v těchto dnech dokončena povrchová úprava jiného starého kříže, který bude před kostel umístěn místo křížku zničeného. (SJS)

Oprava interiéru kostela byla úspěšně dokončena

Po pěti letech byla dokončena poslední část opravy interiéru kostela ve Sv. Janě pod Skalou. Bez nadsázky lze říci, že letošní poslední etapa byla nejdělsí a nejnáročnější. Díky přidělené dotaci bylo na jaře rozhodnuto opravit celou zbývající polovinu kostela najednou. Práce probíhaly téměř sedm měsíců a ještě začátkem prosince nebylo jisté, zda se stihne do Vánočních svátků práce dokončit, složit lešení a uklidit kostel. Nakonec pouhý týden před Vánocemi bylo započato s úklidem kostela a 23. prosince mohl proběhnout v opraveném kostele tradiční Vánoční koncert. Jak jsme Vás informovali v posledním Svatojánu, oprava se v létě zkomplikovala rozhodnutím Památkového úřadu. Ten nakonec rozhodl o variantě, při které byly ze stropu šetrně oklepány pouze poslední dva malířské nátěry a úmyslně nebyly odkryty zbytky fresek (aby nedošlo k jejich poškození, když není možné zafinancovat jejich případné restaurování). Nakonec se ukázalo, že na stropě pravděpodobně žádné ucelené obrazy nezůstaly a jedná se pouze o fragmenty výmalby z roku 1711, které byly na stropě ponechány při opravě stropu v polovině 19. století. Přesto bylo památkáři rozhodnuto fresky neodkrývat a očištěný strop pouze silně napustit speciální penetrací, vyspravit mohutné trhliny, celý strop naštukovat a nakonec vymalovat. Celá oprava se změnou technologie prodražila o 280 000 korun. Protože tato částka nebyla k dispozici, musely se dokonce na několik dní veškeré práce na kostele až do odvolání zcela zastavit. Nakonec se nám podařilo vyjednat příspěvek 100 000 Kč od Ministerstva kultury a stejnou částku od Arcibiskupství Pražského. Zbýlých 80 000 bylo pokryto ze soukromého daru na náš kostel. Celkově letošní oprava kostela stála dva miliony korun, z nichž plných 700 000 musela zajistit farnost z finančních darů. Jako jedinou památkou na původní malovaný strop byla ve výklenku nad oknem ponechána postava andílka. Se stropem proběhly také náročné opravy obou nástropních fresek, které zrestauroval akademický malíř Miroslav Slavík. Díky vnesenému pořádku, zvýšené péči a pravidelným kontrolám proběhla letošní oprava bez dalších komplikací, a ty vzniklé se díky úzké spolupráci všech zúčastněných stran dařilo úspěšně vyřešit. Velké poděkování patří všem dobrovolníkům, kteří pomáhali jak během oprav, tak poslední týden před Vánocemi celý kostel uklidit. Interiér lodi kostela je tak stabilizován proti pohybu a kompletně opraven. V dalších etapách oprav kostela bude potřeba po dvaceti letech opět vyspravit a natřít fasádu kostela. Nezbytné práce budou muset proběhnout také uvnitř v kostelní věži a jeskyni sv. Ivana. Při letošní opravě bylo bohužel zjištěno, že některé prvky a sochy hlavního oltáře jsou velmi poničené červotočem a budeme muset vážně uvažovat o opravě oltáře z roku 1696. Naštěstí byl s letošní etapou dokončeny „prašné“ zednické práce a nyní se již budeme moci plně věnovat zajištění uměleckých děl. (SJS)

Na oratoři v kostele bude zřízena trvalá expozice obrazů

Před několika lety se ve Svatojánském kostele konala výstava obrazů akademického malíře Ivana Dillingera. Jeho dědicové projeví zájem, že by tato díla z malířových svatojánských předválečných studií na zdejší pedagogii nyní rádi vystavili v našem kostele trvale. Z těchto důvodů probíhají jednání jak s majiteli, pojišťovnou, tak i se zástupci farnosti. Zřízení galerie na opraveném kůru je v dlouhodobém plánu farnosti. Měly by zde být postupně umístěny opravené obrazy pocházející ze Svatojánského kláštera, včetně unikátního velkého obrazu od Joachyma Bachmana „Založení svatojánského kostela“. Tento obraz je dočasně zcela nevhodně umístěn ve prostorách VOPŠ, kde již bohužel došlo k jeho poškození. Se zřízením galerie bude muset být zpřísněn prohlídkový režim kostela a kůr kostela bude samostatně zabezpečen. O způsobu návštěvy galerie budou vedena jednání. Je pravděpodobné, že se vystavení obrazů Ivana Dillingera na kůru opraveného kostela ve Sv. Janě dočkáme již v první polovině roku 2012. (SJS)

PŘIPRAVUJEME:

21. ledna Zasedání Svatojánské společnosti - Obecní úřad 18 hodin

11. února Vzpomínkový večer na Mílu Urbana - Hotel Obecná škola - 18 hodin

Pro nedostatek času, nemoc a pracovní nasazení některých členů redakce, vyšel tento Svatojánek téměř 4 měsíce od posledního vydání. Z uvedených důvodů nebylo možné číslo dokončit dříve. Děkujeme za pochopení a omlouváme se všem, kteří na toto vydání již netrpělivě čekáte. (SJS)

SLOUP „J.F.“

I když se v naší obci podařilo zbavit se vrchních, chcete-li venkovních rozvodů elektřiny a jistě se brzy dočkáme i odstranění zbytku rozvodů telefonních, zůstal nám v samém středu obce jediný železobetonový sloup. Nezasvěcení občané, ale i náhodní turisté se ptají. Proč??? Tímto příspěvkem bychom proto rádi otázku onoho sloupu samotáře vysvětlili.

Před několika lety jsme vás v příloze obecního zpravodaje informovali o působení nevlastního prastrýce slavného Járy Cimrmana v naší obci. Dnes se k tomuto našemu slavnému rodákovi, shodou okolností také Járovi, vracíme a to v souvislosti s modernizací elektrických rozvodů, která u nás v nedávné době proběhla. Ona, dnes již dokončená, modernizace spočívala v náhradě venkovního vedení moderním kabelovým rozvodem uloženým do země. Nezmizely nám tak z obce jen staré dřevěné a betonové sloupy, ale byly odstraněny i ostudné dráty, které jakoby propojovaly jednotlivé domy, a které se na venkov původně dávaly především kvůli houfujícím se vlaštovkám.

Již při posuzování samotného projektu na tuto, pro obec převratnou, akci, vzpomněl kdosi mimořádného vynálezu téměř zapomenutého Cimrmanova prastrýce. Při bližším posouzení byl tento jeho zcela unikátní vynález do projektu odborníky po dlouhém přemlouvání zapracován. „Je to svatojánský vynález, tak ať tady je“, řekl prý při projednávání celé záležitosti jeden z obhájců myšlenky. Dnes, s odstupem času, musíme konstatovat, že měl pravdu. A jak vyšlo najevo, ti kteří byli proti, ti byli propojeni s dodavatelem energie, kterou musejí lidé draze platit.

V čem onen Járův vynález spočívá? To dodnes zná, pro jeho složitost, pouze odborná veřejnost. Nicméně, pro laiky jej přiblížíme alespoň ve zkratce. Jedná se o tak zvaný Járův ekologický sloup, zkráceně sloup J.C. V odborné literatuře se však setkáváme pouze s názvem **sloup „J.F.“**. Proč právě „J.F.“? Na to je odpověď jednoduchá. „J“ proto, že v celosvětové vědecké obci byl náš badatel, nazýván, pro problematiku výslovnost jeho příjmení, prostě **Jára**. A „F“ podle slavného anglického fyzika Michaela **Faradaye**, Járova současníka. Ten údajně podobný objev učinil v téže době. Dnes je však všeobecně známo, že si Faraday celou řadu myšlenek světových vědátorů rád přisvojoval a je více než jasné, že mu neunikly ani objevy prastrýcovy. Údajně proto, aby se zabránilo nechutným sporům, náš Jára na označení sloup „J.F.“ nakonec přistoupil.

V čem je ale princip sloupu „J.F.“? Jak jej vysvětlit většině z nás, tedy elektrotechnickým neoborníkům? Jeho princip spočívá, jako všechno geniální, v jednoduchosti. Cimrmanův prastrýc Jára si povšiml, že pokud sloupy připravené k rozvodům elektrické energie leží na zemi, nic zvláštního se neděje, ale po postavení jakéhokoli sloupu, vzniká na jeho povrchu elektrický náboj. Bedlivým zkoumáním, které mu ostatně bylo zcela vlastní, vypořádal, že se náboj objevuje skutečně pouze na postaveném sloupu. Obohatil tak tehdy, a to jako vůbec první, elektrotechnický slovník o pojem **statická elektřina** či statický náboj. Protože tento druh elektřiny není člověku k užítku a naopak může mu jen ublížit, (připomeňme si blesk), začal prastrýc přemýšlet jak donutit sloup k získávání proudu, který bude pro člověka užitečný. Po několika desítkách bezesných nocí se mu nakonec přece jen podařilo usnout, a jak praví dobové prameny, ze snu doslova vykřikl. „Už to mám“! A skutečně. Měl to. Dobře totiž věděl, že ve vodiči, který se pohybuje v magnetickém poli vzniká elektrický proud. Uvědomil si, že tento princip musí fungovat i opačně. Vodičů měl na svou dobu dostatek, a silné pohyblivé magnetické pole bude zajišťovat sama otáčející se Země.

První pokusy spočívaly v tom, že pod každý vztyčený sloup nainstaloval jakousi smyčku z měděných vodičů, z vývodů smyčky odebíral proud. Také samotný sloup, samozřejmostí tehdy bylo, že železný,

sloužil jako jeden z vývodů a protože byl usazen v zemi, nazval vědec tento vývod novým odborným pojmem **uzemnění**. Proslýchá se, že také proto, že tento objev prý slavného Faradaye doslova uzemnil.

Prastrýc Jára však dobře věděl, že lidé více prahnou po proudu třífázovém a proto jeho výzkum pokračoval dál. Výsledky zkoumání byly ohromující. Tři vzájemně o 120 stupňů posunuté smyčky pod každým sloupem a tři fáze byly na světě. Oříšek, který tehdy neuměl vědátor rozlousknout, spočíval v nerovnoměrnosti síly magnetického pole. Svoje pokusy musel proto, s různou úrovní úspěchu, provádět na náhodně vybraných místech. Domníval se dokonce, samozřejmě že chybně, že čím výše bude sloup postaven, tím vyšší bude napětí z něj vyrobené. Je znám i jeho pokus z Vysokých Tater, kde chtěl světu dokázat první výrobu vysokého napětí.

Přenesme se však z historie do současnosti a vraťme se zpět však k našemu projektu. Pro dnešní dobu je hračkou najít vhodnou geopatogenní zónu a pokrok nastal i v samotné konstrukci sloupů. Už dávno se pro účely sloupů „J.F.“ nepoužívají sloupy železné, které často probíjely, ale daleko odolnější a bezpečnější sloupy železobetonové. V případě naší obce bylo nejvhodnější místo pro postavení tohoto, zcela ekologického zařízení, nalezeno uprostřed návsi před kostelem. To však bylo z pochopitelných důvodů zavrženo a hledalo se dál. A ejhle. Snad náhoda tomu chtěla, že se jako další vhodné stanoviště ukázalo prostranství před Ekocentrem Kavyl. Ekologický sloup před ekocentrem, to samo o sobě je prostě něco. A navíc v samém centru obce kde nikomu nebude překážet. Největší radost z toho měli samozřejmě obyvatelé několika okolních rodinných domů, do kterých bude sloup „J.F.“ dodávat elektřinu zcela zdarma. To ale ještě nevěděli, že na rozdíl od jiných současných tzv. ekologických zdrojů energie, bude toto zařízení vyrábět jak denní, tak i noční proud. O to byla posléze jejich radost větší. Ohromující bude ale tento zdroj energie především pro nezasvěcené návštěvníky obce. Ti budou v hloučcích postávat u sloupu a budou si marně lámat hlavu nad tím, proč sloup, zdánlivě stejný jako jiné sloupy, má přírodní vodiče ze země a vývody ze sloupu směřují vzduchem k domům.

Abychom předešli dohadům a těmto trapným scénám, bude v blízkosti Sloupu „J.F.“ postavena informační tabule s popisem funkce zařízení a to hned v několika jazykových mutacích. A nejen to. Plánuje se i oživení myšlenky, postavit pomník našemu slavnému „Járovi“. Zadáni výroby pomníku však stále naráží na nemalý problém. Po slavném vynálezci a objeviteli se nám nedochovala ani fotografie, dokonce ani jeho kreslený portrét. Jediné co bylo náhodně objeveno, byla vědátorova pravá bota označená jmenovkou. Ta byla nalezena při výkopech pro plynofikaci obce a to v místech bývalého, dnes již neexistujícího domu ševce Hanouska. K němu si dal zřejmě vědec kdysi boty opravit. Opravy se zcela jistě nikdy nedočkal o čemž svědčí silně sešlapaná vnější část podpatku i části kožené podrážky. Tento nález je pro nás mimořádně důležitý. Dnes tak známe velikost prastrýcova chodidla a na základě silně jednostranně sešlapané boty můžeme oprávněně usuzovat, že měl nohy do „O“. To však stále nestačí k postavení pomníku. Bylo proto vznesen návrh, že do kamene určeného pro tento účel budou vytesány pouze nohy a věrná kopie vědcových bot. Ty naštěstí pro sochaře nebyly šněrovací. Další část vědcova těla by pak byla dokončena po dalších případných nálezech z jeho pozůstalosti. Je ale zcela logické, že by se po dokončení necelé dolní poloviny pomníku nemohlo konat jeho slavnostní odhalení, ale mohlo by se jednat pouze slavnost jeho poodhalení. To se však nelíbí mnoha kritikům připravovaného díla. Argumentují tím, že sloup „J.F.“ je vynálezem jak Járovým tak Faradayovým. Proto navrhuji, aby horní část sochy představovala Angličana Faradaye. U jeho dochovaných fotografií je v několika verzích vyobrazena pouze horní část těla. Dodnes tak nikdo neví, jaké měl Angličan nohy, natožpak boty. Je proto možné, že socha bude dokončena nakonec celá a problém se slavnostním odhalením by přestal být problémem. V poslední době se zdá, že to tak nakonec všechno dopadne, a že obě strany budou spokojeny. Myslíme si, že ani angličtí turisté na nové soše vlastně nic nepoznají.

Julius Ševčík

Upozornění: Tento dokument je určen pouze pro občany Svatého Jana pod Skalou. Nikdo jiný by mu stejně nerozuměl a je jasné, že by ho ani nemohl pochopit. J.Š.

Důležité je vytištěno tučně!